

LUNDS
UNIVERSITET

Antalet fåglar minskar i fjällen

I en gemensam studie har forskare från Sverige, Finland och Norge analyserat fågelövervakningsdata för åren 2002–2012. Studien visar på en storskalig minskning av fåglar över hela den Skandinaviska fjällkedjan. Hela 9 av de 14 vanligaste fågelarterna som häckar där har minskat i antal under 2000-talet. Ingen av de studerade arterna har ökat i antal.

Utvecklingen är liknande i alla tre länderna, med störst minskning i Norge där 8 av 10 fågelarter minskat i antal. I Sverige minskade 8 av 13 arter samtidigt som ingen fågelart ökade. Studien visar dessutom att populationstrenderna inte skiljer sig åt för arter som finns i fjällbjörksskogen respektive på kalfjället. Sämst har det gått för dalripa och fjällripa, som båda minskade med cirka 75 procent under perioden. Resultaten är unika även på internationell nivå, eftersom det inte finns några tidigare studier som omfattar flera fågelarter inom en hel bergskedja.

– Även om enstaka arter tidigare har visat en liknande populationsminskning och återhämtat sig, så är det första gången som vi kan se att så många arter har minskat över hela fjällkedjan. Resultaten är därför mycket oroande, säger Åke Lindström, professor vid Biologiska institutionen, Lunds universitet och koordinator för Svensk Fågeltaxering.

Orsakerna till minskningarna är inte säkerställda men det är troligt att det finns en koppling till ökande temperaturer som orsakas av ett ändrat klimat. Prognoser för hur fjällfåglarna kommer att påverkas av ett varmare klimat visar att arternas utbredningsområden i framtiden kommer att förflyttas i riktning mot fjälltopparna, vilket bör leda till minskande populationer. Under tidsperioden för den här studien, 2002-2012, var somrarna i genomsnitt 1 grad varmare och betydligt blötare jämfört med tidigare årtionden.

– Bofasta eller kortflyttande fågelarter som tillbringar mycket tid i fjällen har minskat mer än långflyttande arter som endast är i häckningsområdet en kort tid på sommaren. Det pekar på att minskningen av antalet fåglar huvudsakligen beror på förändringar i fjällen, säger Åke Lindström.

I studien ingick mer än 260 inventeringsrutter, utbredda över en sträcka av 1600 km från sydvästra till nordöstra delen av den Skandinaviska fjällkedjan. Fåglarna har räknats av flera hundra frivilliga fågelskådare från Sverige, Finland och Norge. Den svenska partnern i projektet är Svensk Fågeltaxering, som koordineras av Lunds universitet på uppdrag av Naturvårdsverket och landets länsstyrelser.

Undersökningen är publicerad i den internationella tidskriften "Journal of Avian Biology".

För mer information:

Åke Lindström, 070-6975 931 eller Ake.Lindstrom@biol.lu.se,
Martin Green, 070-8134975 eller Martin.Green@biol.lu.se

Lunds universitet grundades 1666. Universitetet rankas idag som ett av världens 100 bästa och är samtidigt Sveriges mest internationella lärosäte. Här finns 47 000 studenter och 7 200 medarbetare i Lund, Helsingborg och Malmö. Vi förenas i vår strävan att förstå, förklara och förbättra vår värld och människors villkor.